

AGENDA

algemeen bestuur

Datum	:	13 januari 2016
Tijdstip	:	09.30 uur
Locatie	:	Ridderzaal, Harlingertrekweg 58, Leeuwarden

Algemeen bestuur

Onderwerp	Bijlage	Doel
1. Opening		
2. Evaluatie gemeenschappelijke regeling i.a.v. F. Bannink van Berenschot	Presentatie/ Bijlage	Bespreken
3. Conclusies vergadering 2 juli 2015	Bijlage	Vaststellen
4. Begroting 2.0	Bijlage	Vaststellen
5. Benoemen accountant	Bijlage	Benoemen
6. Stand van zaken noodopvang vluchtelingen 2015/2016	Mondeling	Ter informatie
7. Toelichting kaderbrief 2017 - 2020	Bijlage	Ter informatie
8. Rondvraag		
9. Sluiting		

Veiligheidsregio Fryslân

Tussenevaluatie governance

Floris Bannink

Il Shik Sloover

21 december 2015

Berenschot

1. Inleiding

Opdracht

Aanleiding van de evaluatie is dat de GR Veiligheidsregio Fryslân (hierna de GR) sinds 2007 bestaat en sindsdien twee wijzigingen heeft ondergaan. De GR is ingesteld voor zowel de uitvoering van de Wet veiligheidsregio's en de Wet publieke gezondheid. Deze combinatie had als achtergrond het voorkomen van bestuurlijke drukte en de inhoudelijke samenloop van GGD en GHOR.

De laatste wijziging (per 1 januari 2014) heeft geleid tot aanpassing van de governance van de GR. Ten behoeve van een eenduidiger en evenwichtiger aansturing van beide onderwerpen zijn agenda- en bestuurscommissies ingesteld voor Gezondheid en Veiligheid. De voorzitter en één lid van beide agendacommissies nemen zitting in het dagelijks bestuur van de GR dat zij vormen, samen met de voorzitter van de GR. Hiermee is beoogd dat beide onderwerpen voldoende bestuurlijke aandacht krijgen, bovendien zorgt het ervoor dat ook de portefeuillehouders Gezondheid een plek krijgen in het dagelijks bestuur. Immers op grond van de Wet veiligheidsregio's nemen uitsluitend Burgemeesters zitting in het algemeen bestuur.

Met de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per 1 januari 2015 is een analyse gemaakt van de werking van de GR en de consequenties van deze wetswijziging.

Dit heeft niet geleid tot wijziging van de GR, maar wel tot enkele aandachtspunten: de GR is momenteel niet bevoegd tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen waaronder de mogelijkheid voor het oprichten van bijvoorbeeld een stichting. Daarnaast vindt er veel meer consultatie van gemeenten plaats dan strikt noodzakelijk is. Tot slot is aangegeven dat het zinvol is om in de loop van 2015 het functioneren van de GR te evalueren en met een frisse blik te kijken naar de werking van de GR.

Dit heeft geleid tot de volgende opdracht aan Berenschot:

Evalueer de effectiviteit van de werking van het openbaar lichaam Veiligheidsregio Fryslân aan de hand van een beoordelingskader

1. Inleiding

Beoordelingskader

Bij het evalueren van de effectiviteit van de werking van een samenwerkingsverband kunnen verschillende perspectieven worden gehanteerd. Wij onderscheiden de volgende drie:

1. Inhoudelijk
2. Bestuurlijk
3. Juridisch

Het belangrijkste perspectief is dat van de inhoud: waarom werk je samen (in dit geval omdat de wet het voorschrijft), welke taken en bevoegdheden breng je erin onder, welke synergie zit er tussen die taken en bevoegdheden, et cetera.

Vervolgens is er het bestuurlijke perspectief: hoe zorg je ervoor dat alle belanghebbenden een plek hebben in het samenwerkingsverband, hoe verhouden die zich tot elkaar, hoe lopen de verantwoordingslijnen, hoe zit het met de rolvastheid enzovoorts.

Tot slot is er het juridisch perspectief, dat gaat over het vormgeven van hetgeen met elkaar beoogd is. Ten aanzien van dit punt is al aangegeven dat er specifieke vraagstukken zijn die meegenomen moeten worden in de evaluatie: de mogelijkheid tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen (meer specifiek de mogelijkheid voor het oprichten van een stichting) en de aanbestedingsrechtelijke consequenties van het uitvoeren van opdrachten voor specifieke gemeenten naast de overgedragen en opgedragen taken.

Gezamenlijk vormen deze drie perspectieven het beoordelingskader.

1. Inleiding

Verantwoording

- Ter voorbereiding op de opdracht hebben we verschillende documenten (zie bijlage voor een overzicht) bestudeerd die inzicht gaven in de formele kant van de governance en de achterliggende argumentatie om tot bepaalde keuzes te komen.
- Op basis daarvan hebben we een eerste analyse gemaakt van de situatie. Daarnaast hebben we een gesprek gevoerd met het directieteam (DT) over de vraagstukken die wat hen betreft aan de orde moesten komen.
- Vervolgens hebben we 14 gesprekken (zie bijlage voor een overzicht van de gesprekspartners) gevoerd met bestuurders van de Veiligheidsregio Fryslân en de coördinerend gemeentesecretaris. Voor een evenwichtige verdeling van de gesprekspartners hebben we ervoor gekozen om de leden van de beide agendacommissies te spreken, aangevuld met de leden van de auditcommissie en enkele bestuurders die verder op afstand staan.
- Op basis van deze gesprekken is een conceptrapportage opgesteld die is besproken in het DT en vervolgens in het DB. Dit heeft geresulteerd in een definitief rapport.

1. Inleiding

Leeswijzer rapportage

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van de huidige situatie opgenomen.

De bevindingen beginnen met enkele algemene punten (hoofdstuk 3) en vervolgens is het rapport opgebouwd langs de drie lijnen van het beoordelingskader:

- a. Inhoudelijk (hoofdstuk 4)
- b. Bestuurlijk (hoofdstuk 5)
- c. Juridisch (hoofdstuk 6)

In hoofdstuk 7 geven we onze conclusies en in het laatste hoofdstuk zijn de aanbevelingen opgenomen.

2. Beschrijving huidige situatie

Bestuurlijke invulling - toelichting

- Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Dit is een verplichting die is opgenomen in de Wet veiligheidsregio's (art. 11). De taakomschrijving van het AB is als volgt geformuleerd: beheer Veiligheidsregio en formele bevestiging besluiten BC Veiligheid en BC Gezondheid.
- De voorzitter van de GR is de burgemeester van Leeuwarden.
- Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, de voorzitters van de beide BC's ,1 lid aan te wijzen uit en door AC Veiligheid en 1 lid aan te wijzen uit en door AC Gezondheid. De taakomschrijving is als volgt: beheer en integraliteit Veiligheidsregio, voorbereiding AB.
- Op basis van art. 3 tweede lid GR VRF, kunnen advies- en bestuurscommissies worden ingesteld overeenkomstig art. 25 Wgr. Op grond hiervan zijn de volgende commissies ingesteld*:
 - Bestuurscommissie Veiligheid: bestaande uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. De taakomschrijving is als volgt: overeenkomstig algemeen bestuur van een veiligheidsregio conform wet (beleidsinhoudelijk).
 - Bestuurscommissie Gezondheid: bestaande uit de portefeuillehouders gezondheid van de deelnemende gemeenten. De taakomschrijving is als volgt: overeenkomstig algemeen bestuur van een (zelfstandige) GGD (beleidsinhoudelijk).
 - Agendacommissie Veiligheid: bestaande uit voorzitter en vier leden aan te wijzen uit en door de burgemeesters. De taakomschrijving is als volgt: overeenkomstig dagelijks bestuur van een veiligheidsregio conform wet.
 - Agendacommissie Gezondheid: bestaande uit voorzitter en 1 lid aan te wijzen uit en door gemeentelijke portefeuillehouders en 3 leden aan te wijzen uit en door bestaande bovenlokale structuren. De taakomschrijving is als volgt: overeenkomstig dagelijks bestuur van een (zelfstandige) GGD.

(* = Zie Oplegnotitie 27 maart 2013, vergadering van het AB)

2. Beschrijving huidige situatie

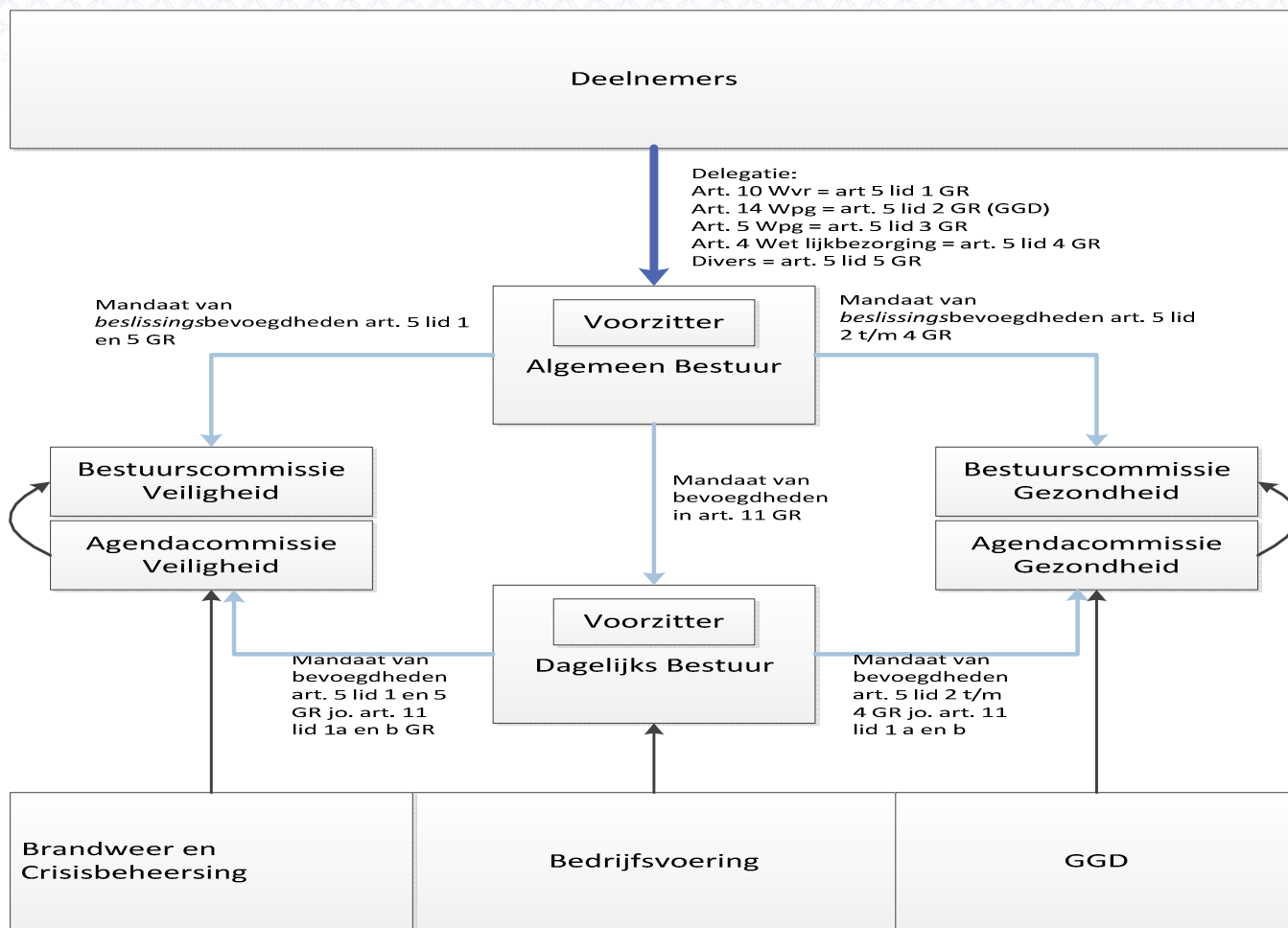
Bestuurlijke invulling - toelichting

- Daarnaast is er een auditcommissie ingesteld als commissie van advies van het Algemeen Bestuur (Verordening op de Auditcommissie Veiligheidsregio Fryslân, 6 maart 2014), op grond van artikel 24 Wgr. De commissie heeft als doel te adviseren over alle financiële en bedrijfsvoeringsaspecten, in het bijzonder over de gang van zaken rond organisatiebeleid en de financiële aspecten die ermee samenhangen (planning en control cyclus).
- De auditcommissie bestaat uit twee leden van de BC Veiligheid, twee leden van de BC Gezondheid, twee externe leden, de portefeuillehouder Financiën in het Dagelijks bestuur, de controller (als secretaris van de commissie) en de algemeen directeur (als adviseur van de commissie).

2. Beschrijving huidige situatie

Formele structuur

2. Beschrijving huidige situatie

Formele structuur (toelichting)

Hieronder volgt enige toelichting op het figuur

Er is sprake van delegatie (overdracht van bevoegdheden) door de gemeenten aan het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Fryslân van:

- Artikel 10 Wvr: adviseren over risico's van branden, rampen en crises, de brandweezorg, voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing, het instellen en in stand houden van een brandweer, een GHOR en de meldkamerfunctie, aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel, et cetera.
- Art. 5 Wpg: op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren, het ramen van de behoeften aan zorg, de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen, het aanbieden van vaccinaties, et cetera.
- Art. 14 Wpg: de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst in de regio.
- Art. 4 Wet op de lijkbezorging: verschaffen gelegenheid tot het doen schouwen van lijken.

Vervolgens zijn er verschillende taken door het algemeen bestuur gemandateerd (opgedragen) aan het dagelijks bestuur en de bestuurscommissies.

De colleges van B&W hebben de mogelijkheid om te aanzien van de overgedragen taken bindende beleidsregels mee te geven.

3. Algemene bevindingen

Tevredenheid over functioneren

- De gesprekspartners zijn zonder uitzondering zeer tevreden over het functioneren van de GR, dit geldt zowel voor bestuurders die nauw betrokken zijn, als degene die verder op afstand staan.
- Zowel bij colleges als raden is veel draagvlak voor het functioneren van de Veiligheidsregio Fryslân. Waarbij gezegd moet worden dat de raden over het algemeen weinig op hebben met gemeenschappelijke regelingen, maar zolang het goed loopt is dat geen groot probleem.
- De gemeenten hebben het gevoel goed geïnformeerd te zijn over het functioneren van de GR. Met name het feit dat de Algemeen Directeur (en tevens Brandweercommandant) en de Directeur Bedrijfsvoering alle gemeente(n)(raden) bezoeken om ze te informeren over de stand van zaken, rekening houdend met de bestuurlijk-politieke dimensies wordt zeer gewaardeerd. De gemeenten hebben daardoor het gevoel goed te zijn aangesloten op het terrein van Veiligheid en Bedrijfsvoering. Gezondheid staat voor de meeste bestuurders op grotere afstand.
- Het instellen van de bestuurscommissies en agendacommissies voor Veiligheid en Gezondheid zorgt voor goede balans tussen burgemeesters en wethouders. De wethouders hebben sterker dan voorheen de indruk dat ze in positie zijn.
- Ondanks het feit dat er meer gremia zijn ontstaan (en daarmee ook meer vergaderingen), wordt dit maar zeer beperkt ervaren als bestuurlijke drukte. Voor de meeste gesprekspartners hoort het gewoon bij de taak en verantwoordelijkheid die de burgemeester resp. de portefeuillehouder heeft.
- De toegevoegde waarde van de rol van het Algemeen Bestuur wordt niet altijd gezien, de inhoudelijke discussie is al geweest, en de stukken zijn vooral hamerstukken. Tegelijkertijd beseft iedereen zich dat het nu eenmaal noodzakelijk is om een Algemeen Bestuur te hebben.
- De gesprekspartners geven aan dat de voorzitters hun rol goed invullen.
- De gemeenten voelen zich daadwerkelijk (mede)eigenaar van de Veiligheidsregio Fryslân, dit gevoel is het sterkst op het terrein van Veiligheid. Op het terrein van Gezondheid is ruimte voor groei (zie ook hierna).
- Door in het verleden de juiste discussies te voeren over bepaalde onderwerpen (bijvoorbeeld financiële bijdrage, verdeelmodel en stemverhoudingen) en hierover overeenstemming te bereiken, komen deze onderwerpen niet / nauwelijks meer op de bestuurlijke agenda als discussiepunt. Dit zorgt ervoor dat er een goede basis ligt.
- De compacte directie met heldere verantwoordelijkheden en rollen werkt goed.
- Er is voldoende kritische massa geborgd in de GR om samen goed de bedrijfsvoeringstaken uit te kunnen voeren.

3. Algemene bevindingen

Aandachtspunten

- Er worden door enkele gesprekspartners vraagtekens gezet bij de inhoudelijke rol en invulling van de AC's. Met name de AC Gezondheid zou nog meer dan nu een rol kunnen hebben in de agendasetting. Bij de leden van de bestuurscommissie Gezondheid is niet goed bekend wat de rol van de Agendacommissie is.
- Een vraag die door enkele gesprekspartners wordt opgeworpen is of de voorbereiding wellicht in het DB zou kunnen plaatsvinden in plaats van in de AC?
- De burgemeesters hebben minder zicht op 'Gezondheid', 'dat vindt men iets van de portefeuillehouder', terwijl de burgemeesters in het Algemeen bestuur uiteindelijk wel de formele besluiten nemen over zowel Veiligheid als Gezondheid.
- De huidige structuur is niet simpel, maar werkt wel goed in de praktijk. Grootste aandachtspunt is de wijze van behandeling van stukken, voorkomen moet worden dat dezelfde discussie met dezelfde functionarissen op verschillende momenten opnieuw wordt gevoerd. Het is van belang dat de deelnemers aan een overleg duidelijkheid hebben over de rol en verantwoordelijkheid van het betreffende overleg en op basis daarvan het stuk beoordelen en bespreken.

4. Bevindingen – inhoud

Veiligheid

- De bestuurders / burgemeesters zijn van mening dat ze op dit beleidsgebied 'in control zijn', ze ontvangen de juiste informatie, zijn in staat om afgewogen keuzes te maken en de organisatie te beoordelen.
- Er is ook sprake van een goede informatievoorziening richting de gemeenteraden. Waarbij wel wordt aangegeven dat de raden maar beperkt interesse hebben voor de Veiligheidsregio. De veronderstelling daarbij is dat het goed loopt en het politiek daarom geen interessant thema is.
- De werkconferenties die in het verleden zijn georganiseerd worden erg gewaardeerd, geeft de bestuurders de ruimte om langer en indringender over een onderwerp na te denken en standpunten uit te wisselen.
- Aandachtspunt dat in enkele gesprekken is genoemd, is de relatie met het Veiligheidshuis. Met name bestuurlijk zit hierin overlap. De burgemeesters zitten zowel in het Algemeen bestuur van de Veiligheidsregio als in het bestuur van het Veiligheidshuis (met ook enkele andere partners).

4. Bevindingen – inhoud

Publieke gezondheid

- De Veiligheidsregio voelt voor het deel gezondheid minder als eigen(dom). De Veiligheidsregio wordt voor dat onderdeel meer gezien als een van de aanbieders in het domein. Dit speelt bij de raden nog meer dan bij de bestuurders.
- Van de nieuwe directeur Publieke Gezondheid wordt verwacht dat ze (nog meer) laat zien waar de GGD voor staat en wat de GGD doet, zowel richting portefeuillehouders als gemeenteraden. Meerdere gesprekspartners geven aan dat de DPG mede op die kwaliteiten is geselecteerd en hebben daarover hoge verwachtingen.
- Voor de taken die de GGD uitvoert voor gemeenten zijn er kansen voor uitbreiding, met name in het kader van de decentralisaties. De meeste gesprekspartners waarschuwen wel om niet teveel uit te breiden en het te houden bij die activiteiten die horen bij de taken van de GGD. Tegelijkertijd zijn er voor gemeenten mogelijkheden om de Veiligheidsregio in te zetten waar ze dat nu niet doen. De GGD zou een goede rol kunnen spelen in de wijk- en buurtteams, zoals nu al in verschillende gemeenten gebeurt.
- Verschillende gesprekspartners geven aan dat ze best bereid zijn meer taken bij de GGD neer te leggen, als dat aansluit bij hun huidige taken.
- Op het gebied van Gezondheid / GGD hebben de burgemeesters minder focus en zicht, de besluitvorming in het AB is een puur formele aangelegenheid. De inhoudelijke keuzes en discussie is een taak van de wethouders. Zo is het ook bedoeld bij de oprichting van de AC's en BC's.

4. Bevindingen – inhoud

Synergie

- De inhoudelijke synergie tussen Veiligheid en Gezondheid zit voor de gesprekspartners uitsluitend op de crisisbeheersing.
- Daarnaast levert de samenwerking synergie op in de bedrijfsvoering.
- De meeste gesprekspartners vinden dit voldoende, een enkeling zou meer willen, met name in de integrale afweging tussen Veiligheid en Gezondheid. Hier zou het Dagelijks Bestuur een rol in kunnen spelen.

5. Bevindingen - bestuurlijk

Bestuurlijke invulling

- De gesprekspartners zijn van mening dat er een goede verdeling van bestuurders in de verschillende gremia is gerealiseerd, zowel in (sub)regio's als in grote en kleine gemeenten, plattelands en stedelijke gemeenten.
- De agenderende / visievormende rol ligt met name bij de agendacommissie . In de AC Gezondheid is deze rol nog te weinig gepakt. De huidige focus ligt meer bij het inhoudelijk afstemmen van zaken. Voor een belangrijk deel is dit het gevolg van het feit dat de portefeuillehouders gezondheid pas relatief kort in deze positie zijn gebracht en nog bezig zijn met een ontwikkelproces zoals door meerdere gesprekspartners is aangegeven. Toegroeien naar meer agendasetting en visievorming zou een goede volgende stap zijn in het ontwikkelproces, waarbij de directie van de Veiligheidsregio hier ook op is gericht, bijvoorbeeld door de portefeuillehouders te vragen om richting te laten bepalen/ keuzes te laten maken. Hiermee komen de portefeuillehouders meer in positie.
- De bestuurders kunnen goed met elkaar overweg, er is een gevoel van transparantie en een open houding in overleggen.
- De bestuurders voelen zich 'in control'.
- Er is een breed draagvlak vanuit deelnemers voor de GR, dat geeft een mooie basis van vertrouwen
- De gemeenteraden sturen vrijwel uitsluitend op basis van financiën en nauwelijks op inhoud. Voor een deel komt dat omdat de onderwerpen erg technisch zijn (bijvoorbeeld risicoprofiel). Daardoor schiet men al snel in de casuïstiek en stuurt men vooral op geld.

6. Bevindingen - juridisch

Juridische vormgeving

- Ten aanzien van de mogelijkheid om in de GR een bepaling op te nemen tot oprichten van een rechtspersonen:
 - is het merendeel van de gesprekspartners zeer terughoudend;
 - en leidt het er volgens hen toe dat de taken nog verder op afstand komen te staan en bestuurders en raadsleden minder het gevoel van grip hebben;
 - Wanneer het uit oogpunt van effectieve en efficiënte bedrijfsvoering wel wenselijk is, willen de bestuurders op basis van inhoudelijke argumenten een afweging kunnen maken.
- Bij een deel van de gesprekspartners bestaat er geen behoefte om andere of extra taken door de GR te laten uitvoeren; de (huidige) kwaliteit leveren staat voorop en dit zou mogelijk in de knel kunnen komen wanneer meer taken worden uitgevoerd (“schoenmaker blijf bij je leest”). Een ander deel van de gesprekspartners ziet wel mogelijkheden voor uitvoering van extra taken door de veiligheidsregio, met name bij de uitvoering van de taken van de GGD. De gesprekspartners zijn het er over eens dat dit een individuele afweging per gemeente moet zijn en niet moet worden opgelegd.
- Ten aanzien van de rollen van de verschillende gremia kan nog scherper worden gemaakt waar ze voor zijn. Welke rol en verantwoordelijkheid hebben de AC's, BC's, DB en AB? Een deel van de gesprekspartners geeft aan dat hier soms verwarring over is.
- Ten aanzien van de Bestuurscommissies ontbreekt de borging of is onvoldoende expliciet in de 'instellingsverordeningen' op basis van art. 25 Wgr opgenomen op welke wijze waarop de volgende zaken plaatsvinden:
 - de openbaarmaking van besluiten van de commissie,
 - het toezicht van het algemeen, respectievelijk het dagelijks bestuur op de uitoefening van bevoegdheden van die commissie,
 - de verhouding van de overgedragen bevoegdheden tot die van het algemeen en het dagelijks bestuur,
 - de verantwoording aan het algemeen bestuur.

7. Conclusies

Beantwoording van de onderzoeksvraag

- Beantwoording van de onderzoeksvraag: *Evalueer de effectiviteit van de werking van het openbaar lichaam Veiligheidsregio Fryslân aan de hand van een beoordelingskader*
- Wij beoordelen de effectiviteit van het openbaar lichaam Veiligheidsregio Fryslân als hoog.
- De deelnemers ervaren nauwe betrokkenheid bij de veiligheidsregio;
- De bestuurders zijn van mening dat ze in control zijn en voldoende worden geïnformeerd en in positie worden gebracht.
- De agendacommissie Gezondheid kan nog verder worden versterkt door een grotere rol te pakken in de agendasetting en visievorming.

7. Conclusies

Beantwoording aandachtspunten

- Mogelijkheid tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen is op dit moment niet mogelijk. De deelnemers geven aan zeer terughoudend te zijn met het toekennen van deze bevoegdheid, maar sluiten de mogelijkheid niet uit, wanneer het oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon aantoonbare meerwaarde heeft.
- Op dit moment vindt veel meer consultatie van gemeenten plaats dan strikt noodzakelijk is. Door de gemeenten wordt de betrokkenheid van en door de Veiligheidsregio hoog gewaardeerd, het gaat daarbij onder andere om de consultatie van de gemeenteraden.

7. Conclusies

Beantwoording aanbestedingsrechtelijk aandachtspunt

- De deelnemende gemeenten kunnen taken aan de GR overdragen en opdragen zonder dat er hoeft te worden aanbesteed. Dit is een uitzondering op de aanbestedingsplicht (quasi-inbesteden, zie hierna).
- Ook taken die niet zijn overgedragen of opgedragen in de GR door de deelnemende gemeenten (bijvoorbeeld coördinatie gebiedsteam, onderzoek naar luchtkwaliteit) kunnen door de GR worden uitgevoerd op basis van het zogenaamde quasi-inbesteden. Om hieraan te kunnen voldoen moet op grond van jurisprudentie aan twee voorwaarden worden voldaan:
 1. De aanbestedende diensten (deelnemende gemeenten) dienen toezicht uit te oefenen op de GR zoals op hun eigen diensten (toezicht-criterium); aan het toezichtcriterium wordt voldaan, gelet op de bepalingen van de GR.
 2. De GR dient het merendeel van zijn werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de gemeenten die haar controleren (merendeel-criterium). Slechts een *marginiaal* deel van de werkzaamheden (minder dan 10% van de omzet) mag worden verricht voor derden die geen deelnemer in de GR zijn.
- Aandachtspunten voor de GR:
 - De GR dient steeds het merendeel-criterium in de gaten te houden bij het uitvoeren van opdrachten voor derden (= 'niet deelnemers') zodat de constructie van quasi-inbesteding niet in gevaar komt.
 - Toekomstig aanbestedingsrecht: per 18 april 2016 geldt met betrekking tot het merendeel-criterium dat '*meer dan 80 % van de activiteiten van de gecontroleerde rechtspersoon (= GR) wordt uitgeoefend in de vorm van taken die haar zijn toegewezen door de controlerende aanbestedende dienst (deelnemende gemeenten in GR)*'. De GR mag dan 20% van haar taken verrichten voor derden.
 - Van belang is dat de uit te voeren taken die niet in de GR zijn opgenomen (dus niet via delegatie of mandaat) maar wel voor de deelnemers aan de GR worden verricht, in enig verband moeten staan met het belang en de taken waarvoor de GR is opgericht. Om de risico's te verkleinen zou artikel 6 GR hierop aangepast moeten worden omdat de Wgr voorschrijft dat de gemeenschappelijke regeling de desbetreffende belangen expliciet moet vermelden.
- Bij het uitvoeren van taken voor de deelnemers, moet ook steeds gekeken worden naar de fiscale aspecten (btw). Hierover zijn geen algemene regels op te nemen, per taak moet worden nagegaan of er sprake is van btw-plichtige activiteiten.

8. Aanbevelingen

Aanbevelingen

1. Aandacht voor de rolvastheid in de verschillende gremia. Op dit moment is niet altijd helder wat de rol en het doel van een overleg is, waardoor dezelfde discussies op meerdere plekken gevoerd worden. Dit is nooit helemaal te voorkomen op het moment dat stukken in meerdere overleggen ingebracht kunnen worden. Een aantal zaken kunnen helpen om de rolvastheid te versterken:
 - Een belangrijke rol (als voorbeeld) is weggelegd voor de voorzitters.
 - Daarnaast is het belangrijk dat men elkaar aanspreekt op het moment dat rollen en verantwoordelijkheden door elkaar lopen.
 - De directie kan ondersteunend zijn door heldere oplegnotities te maken die de bestuurders in de verschillende overleggen helpen de juiste rol te pakken.
 - Ook kan rolvastheid worden versterkt door aan de voorkant nog scherper te zijn in welke stukken op welke tafel worden behandeld en wie daar ambtelijk bij aanwezig is.
 - De financiële kadernota kan hierbij een belangrijk instrument zijn om te zorgen voor integrale afweging en verantwoording richting raden.
2. Versterk de rol van de Agendacommissie Gezondheid, door deze meer in positie te brengen om de agenda te bepalen en een sterkere rol te krijgen bij het formuleren van de visie (vergelijkbaar met de AC Veiligheid). De leden van de agendacommissie hebben ook deze wens en ambitie. De directie kan de Agendacommissie hierbij ondersteunen door hen in de positie te brengen waarin ze keuzes en richting moeten aangeven.
3. De veiligheidsregio voelt voor de gemeenten al voor een belangrijk deel als “eigen”. Dit kan op het gebied van Gezondheid nog verder worden versterkt. Hierin kan de DPG een belangrijke rol spelen, onder meer door de gemeente(n)(raden) te informeren over de stand van zaken.
4. Continuering van de werkconferenties voor de bestuurders. Deze conferenties worden zeer gewaardeerd en helpen om bestuurders nog beter betrokken te houden bij de belangrijke onderwerpen. Dit geldt eveneens voor het bezoek van de directie aan de gemeenteraden.
5. Neem de mogelijkheid op om privaatrechtelijke rechtspersonen op te richten, maar neem daarbij een clause op onder welke condities dit mogelijk is, bijvoorbeeld door dit alleen toe te staan bij een gekwalificeerde meerderheid of unanimitéit.

8. Aanbevelingen

Aanbevelingen

6. Bij een opschoonactie van de 'instellingsverordeningen' van de Bestuurscommissies op basis van art. 25 Wgr, de wijze waarop de volgende zaken geregeld worden toevoegen :
 - o de wijze van openbaarmaking van besluiten van de commissie;
 - o het toezicht van het Algemeen, respectievelijk het Dagelijks Bestuur op de uitoefening van bevoegdheden van die commissie;
 - o de verhouding van de overgedragen bevoegdheden tot die van het Algemeen en het Dagelijks bestuur;
 - o de wijze van verantwoording aan het algemeen bestuur.
7. Ten aanzien van de relatie met het Veiligheidshuis zijn wij van mening dat het verstandig is om de samenwerking vanuit de inhoud aan te vliegen, alvorens dit bestuurlijk aan elkaar te koppelen. Dit met name omdat in het Veiligheidshuis ook andere partijen betrokken zijn (bestuurlijk).
8. Art. 6 GR zodanig aanpassen dat er een verband wordt gelegd met het belang en de taken waarvoor de GR is opgericht.

Bijlagen

Bijlage: documenten

- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân
- Verordening op de Bestuurscommissie Veiligheid
- Verordening op de Agendacommissie Veiligheid
- Verordening op de Bestuurscommissie Gezondheid
- Verordening op de Agendacommissie Gezondheid
- Oplegnotitie 27 maart 2013 AB (Wijziging gemeenschappelijke regeling i.v.m. regionalisering brandweezorg, koers en governance, managementstructuur)
- Oplegnotitie 28 november 2012 AB (Koers en governance Veiligheidsregio Fryslân)
- Bijlage Scenario's koers

Bijlagen

Bijlage: gesprekspartners

- Burgemeester A. Aalberts, De Fryske Marren
- Burgemeester H. Apotheker, Súdwest-Fryslân
- Burgemeester T. van Bekkum, Smallingerland
- Wethouder H. Broekhuizen, Heerenveen
- Burgemeester F. Crone, Leeuwarden
- Wethouder L. van der Deen, Ameland
- Wethouder D. Fokkema, Tytsjerksteradiel
- Gemeentesecretaris H. de Jong, Franekeradeel
- Burgemeester G. van Klaveren, Weststellingwerf
- Wethouder T. Koster, Leeuwarden
- Wethouder W. Kooistra, Opsterland
- Wethouder M. Krans, Smallingerland
- Burgemeester G. Krol, Het Bildt
- Wethouder P. Maasbommel, Kollum
- Burgemeester H. Oosterman, Ooststellingwerf
- Wethouder C. de Pee, Franekeradeel
- Wethouder G. Postma, Achtkarspelen
- Wethouder J. Schouwerwou, De Fryske Marren
- Burgemeester F. Veenstra, Franekeradeel
- Burgemeester T. van der Zwan, Heerenveen

CONCLUSIES

algemeen bestuur Veiligheidsregio Fryslân

Datum : 2 juli 2015
Locatie : Leeuwarden

Aanwezig:

F.J.M. Crone (voorzitter)	E. van Selm
H.H. Apotheker (lid DB, pfh. BRW)	F. Veenstra
P. Maasbommel (lid DB, pfh. IFS)	M.C.M. Waanders
A. Aalberts	B. Wassink
W. van den Berg	Tj. van der Zwan
J.R.A. Boertjens	
M. de Haan (vervanger G. Gerbrandy)	F. Bolhuis (provincie)
G. van Klaveren	
G. Krol	W.K. Kleinhuis (algemeen directeur /commandant brandweer/secretaris)
J. Liemburg	M.I. de Graaf (directeur Publieke Gezondheid)
T. van Mourik	J.H. Oostinga (directeur bedrijfsvoering)
H. Oosterman	H.C. de Vries (directiesecretaris)

Afwezig:

T. van Bekkum (lid DB, pfh. F/P)	G. Krol
B. Bilker	C. Schokker-Strampel
S. Heldoorn	W.R. Sluiter
A. de Hoop	J. Stellinga
E.J. ter Keurs	J. Eland (OM)
G. Krol	P. van Erkelens (waterschap)

1. Opening

- Mevrouw De Graaf is op 1 juni gestart als directeur Publieke Gezondheid. Zij stelt zich nader voor en geeft aan met heel veel enthousiasme aan de slag te zijn gegaan.
- Door de veiligheidsregio is de landelijke informatiefilm over de brandweer voorzien van Friese tekst. De film wordt voorafgaande aan de vergadering getoond.

2. Mededelingen

- **Het algemeen bestuur besluit:**
de mededelingen voor kennisgeving aan te nemen.

3. Conclusies van de vergadering van 19 maart 2015

- **Het algemeen bestuur besluit:**
de conclusies ongewijzigd vast te stellen.

4. Jaarrekening 2014, begroting 2016 en viermaandsrapportage 2015

- De heer Kleinhuis licht toe dat de stukken, uitgewerkt conform het vastgestelde kader 2016 – 2019, zijn voorgelegd aan de gemeenten. Uit de ontvangen zienswijzen blijkt dat de gemeenten kunnen instemmen met de voorgelegde stukken.
- De heer Apotheker vraagt aandacht voor een meer fundamentele beïnvloeding door de gemeenteraden. Zijn raad accepteert de voorliggende begroting maar wil wel een stevige discussie in het kader van kaderbrief 2017 over taken en financiën van de veiligheidsregio.
- De heer Van Klaveren informeert naar de achterliggende intentie, vraagt de heer Apotheker naar een versterking van de positie van de raden?

- De heer Apotheker onderstreept de noodzaak van een stevige discussie in februari/maart 2016 over het financiële perspectief van de veiligheidsregio voor de komende jaren, en dat is wat hem betreft meer dan de operatie stofkam. Hij pleit voor een meer fundamentele discussie over uit voeren taken en het daarvoor beschikbare budget.
- De heer Oosterman wijst er op dat ook verwachtingenmanagement onderdeel hoort te zijn van het gesprek met de raad. Gelet op de huidige uitgaven ten opzichte van elders in het land is een verwachting dat nog flink gesneden kan worden in de kosten niet reëel.
- Mevrouw Waanders merkt op dat binnen het algemeen bestuur alle ruimte aanwezig is voor het voeren van een dergelijke discussie.
- De heer Van Klaveren vraagt of de heer Apotheker bedoelt dat de VRF meer actie moet ondernemen richting gemeenteraden.
- De heer Apotheker zegt niets extra's te vragen. Richting gemeenteraden moet alleen kunnen worden aangetoond dat binnen het algemeen bestuur de door hem genoemde fundamentele discussie is gevoerd.
- De voorzitter sluit af met de opmerking dat deze fundamentele discussie zeker op tafel komt bij de vaststelling van het dekkingsplan voor de brandweer. Daarnaast speelt de decentralisatie GGD-organisatie en de operatie stofkam. Gelet op het landelijk beeld en ook de aanwending middelen in het gemeentefonds wil hij overigens niet te veel verwachtingen wekken dat het allemaal veel goedkoper kan.
- **Het algemeen bestuur besluit:**
 - de jaarrekening 2014 vast te stellen;*
 - de viermaandsrapportage 2015 voor kennisgeving aan te nemen;*
 - de begroting 2016 – 2019 inclusief de gevolgen van het groot onderhoud gemeentefonds voor de bijdrage brandweezorg vast te stellen;*
 - de derde begrotingswijziging 2015 vast te stellen.*

5. Bestuurlijke conferentie oktober/november 2015

- De heer Kleinhuis geeft een toelichting. Voorstel kan gesplitst worden in twee onderdelen. Het eerste betreft het verder ontwikkelen van de financiële functie door een bestuurlijke werkgroep bestaande uit twee leden bestuurscommissie Volksgezondheid en twee leden bestuurscommissie Veiligheid onder voorzitterschap van de portefeuillehouder Financiën. Het tweede onderdeel betekent het organiseren van een bestuurlijke conferentie.
- Uit de discussie blijkt dat het eerste onderdeel breed wordt gedeeld. Mevrouw Waanders en de heer Wassink zullen de Bestuurscommissie Veiligheid in de werkgroep vertegenwoordigen.
- Voor het tweede onderdeel wordt gekozen voor een gezamenlijke conferentie van wethouders (gezondheid en jeugd) en burgemeesters over het onderwerp gezondheid in relatie tot het sociaal domein en sociale veiligheid. Thema's zijn o.a. rollen wethouder en burgemeester, mogelijkheden preventie en vroegtijdig signaleren van probleemsituaties.
- De onderwerpen voor veiligheid (dekkingsplan 2.0 en evenementenbeleid) lenen zich volgens diverse leden goed om te bespreken in een vergadering van de Bestuurscommissie veiligheid. Het evenementenbeleid is overigens al ambtelijk opgepakt.
- Ten behoeve van de bestuurlijke conferentie wordt nadrukkelijk meegegeven vooraf de verschillende manco's te inventariseren bij de gemeenten. Het is ook van belang de datum zo vroeg mogelijk bekend te maken via een kennisgeving aan de colleges van burgemeester en wethouders.
- **Het algemeen bestuur besluit:**
 - mevrouw Waanders en de heer Wassink aan te wijzen als vertegenwoordigers in de werkgroep Begroting 2.0;*
 - het thema Gezondheid in relatie met het sociale domein en sociale veiligheid te bespreken in een gezamenlijke conferentie van wethouders en burgemeesters;*
 - de onderwerpen Dekkingsplan 2.0 en Evenementenbeleid te bespreken in een reguliere (verlengde) vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid.*

6. Aanbesteding accountantscontrole

- De heer Oostinga licht het voorstel toe. Een rechtmatigheidsprobleem is niet aan de orde. De auditcommissie adviseert positief over het voorstel.
- **Het algemeen bestuur besluit:**
 - kennis te nemen van de stopgezette aanbestedingsprocedure accountantsdiensten;*
 - in te stemmen met verlenging van het huidige contract voor één jaar;*
 - in te stemmen met het op korte termijn starten van een nieuwe aanbesteding, waarvoor ook*

de huidige accountant (met ander controleteam) zal worden aangeschreven.

7. Rondvraag

- Naar aanleiding van een vraag van mevrouw Waanders wordt toegezegd de reactie van de auditcommissie op de bevindingen van de accountant in het vervolg nadrukkelijker te presenteren.
- De heer Kleinhuis reikt aan het eind van de vergadering het jaarverslag 2014 uit aan de voorzitter. Het verslag zal ter kennisname worden toegezonden aan alle colleges van burgemeester en wethouders en alle gemeenteraden.

8. Sluiting

CONCEPT

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Begroting 2.0
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van het Algemeen Bestuur
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Tjeerd van Bekkum
Auteur	Erwin Plantinga
Bijlagen	1. Format programmabegroting
Vergaderdatum	13 januari 2016
Agendapunt	4

Conceptbesluit

1. In te stemmen met gebruik van het nieuwe format voor de programmabegroting
2. In te stemmen met de volgende programma-indeling voor de programmabegroting 2017 en verder:
 - Programma Gezondheid
 - Programma Brandweer
 - Programma Crisisbeheersing
 - Programma Organisatie
3. In te stemmen met de uitgangspunten voor de tussentijdse informatievoorziening

Inleiding

Om de bestuurlijke behoefte aan een doorontwikkeling van onze begroting vorm te geven, heeft het algemeen bestuur op 2 juli 2015 besloten een bestuurlijk comité op te richten. Doel voor het comité is om uitgangspunten te bepalen waaraan de bestuurlijke informatievoorziening moet voldoen.

Het bestuurlijk comité vindt plaats onder voorzitterschap van Tjeerd van Bekkum. Verder nemen Marga Waanders, Bert Wassink, Cor Trompetter en Engbert van Esch deel. Vanuit de directie schuift Johan Oostinga aan.

Op 28 september en 28 oktober zijn de bestuurders bijeen gekomen. Cor Trompetter kon door omstandigheden helaas niet bij één van de bijeenkomsten aanwezig zijn. De bijeenkomsten hebben geleid tot een nieuw format voor de programmabegroting (bijlage 1) en uitgangspunten voor de tussentijdse informatievoorziening. Ook is een nieuwe programma-indeling voorgelegd, waarbij de begroting, die nu bestaat uit drie programma's, wordt ingedeeld in vier programma's, namelijk: Brandweer, Gezondheid, Crisisbeheersing en Organisatie.

De uitkomsten zijn in de vergadering van de bestuurscommissies gepresenteerd door Tjeerd van Bekkum (Veiligheid) en Engbert van Esch (Gezondheid). Ook heeft Tjeerd van Bekkum de uitkomsten gepresenteerd in de vergadering van de auditcommissie en het dagelijks bestuur. Bij al deze presentaties zijn geen opmerkingen geplaatsd die tot inhoudelijke wijzigingen hebben geleid.

Beoogd effect

Een verbetering van de bestuurlijke informatievoorziening

Argumenten

1.1 Het nieuwe format voor de programmabegroting sluit beter aan bij de behoefte van bestuurders
Het comité heeft uitgangspunten bepaald waar de programmabegroting volgens hen aan moet voldoen. Deze zijn dat het document compact moet zijn en dat ieder programma een aantal kenmerkende outcome doelen moet hebben met een aantal bijzondere activiteiten die daar specifiek in het begrotingsjaar aan bijdragen. Daarnaast worden de reguliere taken per programma niet volledig uitgeschreven. Wel wordt er meer aandacht besteed aan de vormgeving en het belichten van praktijkvoorbeelden.

Daarmee denkt het bestuurlijk comité de basis te hebben gelegd voor een begroting die ervoor zorgt dat bestuurders beter in staat zijn om keuzes te maken.

2.1 Het nieuwe programma Organisatie zorgt voor meer zuiverheid binnen de inhoudelijke programma's
Door het creëren van een nieuw programma Organisatie beïnvloeden de indirecte kosten niet meer de inhoudelijke programma's. Alle indirecte kosten vormen samen het programma Organisatie, en worden daarmee niet meer doorbelast naar de andere programma's. De programma's bevatten dan alleen de directe kosten die nodig zijn om de producten te creëren, en dus alleen die kosten die door de portefeuillehouder en/of programmamanager te beïnvloeden zijn.

2.2 Het nieuwe programma Organisatie voldoet aan toekomstige wet- en regelgeving
Vanaf de begroting 2018 moeten gemeenschappelijke regelingen volgens gewijzigde wetgeving indirecte kosten in een apart programma presenteren. Veiligheidsregio Fryslân kiest ervoor om hier een begroting eerder mee te starten, omdat de nieuwe administratie zorgt voor meer zuiverheid binnen de programma's.

3.1 Het bestuurlijk comité verwacht dat de nieuwe uitgangspunten voor de tussentijdse informatievoorziening beter aansluit bij de behoefte van bestuurders.
Uit het bestuurlijk comité komt naar voren dat informatie richting bestuurders beter beklijft via gesprekken dan via uitgebreide rapportages. Het comité benoemt daarom als uitgangspunt om de twee tussentijdse bestuursrapportages beknopt te houden, en daarin alleen de afwijkingen te benoemen. Daarnaast stelt het comité voor dat de veiligheidsregio zich inspant om informatie vaker via een dialoog te delen. Denk bijvoorbeeld aan een korte presentatie van actuele thema's in bestuurscommissies en raadsbezoeken.

Kanttekeningen/risico's

1.1 Een compacte begroting vraagt om vertrouwen in de opstellers van de begroting
Hoe compacter de begroting is, hoe groter het risico dat relevante informatie niet opgenomen is in de begroting. Dit, omdat de informatievoorziening aan het bestuur altijd verloopt op de lijn tussen de onwenselijke polen 'geen informatie' en 'alle informatie'. De kunst is om het optimum te vinden, waarbij alle informatie die gepresenteerd wordt, relevant, begrijpelijk en behapbaar is. Een compacte begroting vraagt om vertrouwen in de opstellers van de begroting dat zij in staat zijn om de juiste afweging te maken om alle relevante informatie op te nemen in de begroting.

Financiële consequenties

N.v.t.

Vervolgaanpak/uitvoering

Na positieve besluitvorming in het algemeen bestuur wordt het format voor de programmabegroting gebruikt bij de totstandkoming van de begroting 2017. De uitgangspunten voor de tussentijdse informatievoorziening worden vanaf 2016 meegenomen.
--

Communicatie

N.v.t.

Besluit:	
-----------------	--

☐ niet vastgesteld	Paraaf
secretaris:
☐ ongewijzigd vastgesteld	
☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	

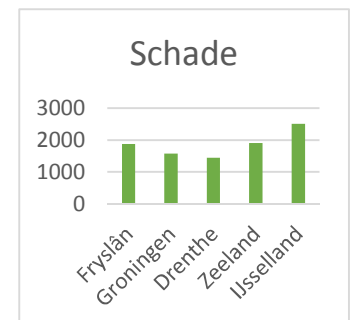
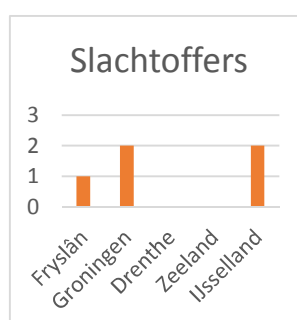
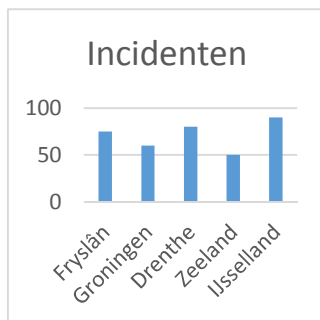
Kopie naar auteur	
-------------------	--

Programma 3- Brandweer

Wat zijn onze doelen voor 2017?

prae peditas volo et lam ium qui cus most etum repersp ernatios velit voloris venia ea consequ aturenimus aut umquate doluptatem aut et repporum hilligenit que consentiis corro quunt verum vitatur aut andigen derundundae doluptatem enienis est il et ut quid quis custium que dolupta autas sent apidel et aut re verchit est dendam dolorum endebis sit enimustibea di debitorum nullora quae sunt elendio prae peditas volo et lam ium qui cus most etum repersp ernatios velit voloris venia ea consequ aturenimus aut umquate doluptatem aut et repporum hilligenit que consentiis corro quunt verum vitatur aut andigen derundundae doluptatem enienis est il et ut quid quis custium que dolupta autas sent apidel et aut re verchit est dendam dolorum endebis sit enimustibea di debitorum nullora quae sunt elendio prae peditas volo et lam ium qui cus most etum repersp ernatios velit voloris venia ea consequ aturenimus aut umquate doluptatem aut et repporum hilligenit que consentiis corro quunt verum vitatur aut andigen derundundae doluptatem enienis est il et ut quid quis custium que dolupta autas sent apidel et aut re verchit est dendam dolorum endebis sit enimustibea di debitorum nullora quae sunt elendio

Doel	Aantal in 2015	Streefwaarde 2017
Minder incidenten	xxx	-/- xx%
Minder slachtoffers	xxx	-/- xx%
Minder schade	xxx	-/- xx%
Klanttevredenheid burgers	xxx	+ xx%
Klanttevredenheid gemeenten	xxx	+ xx%

Welke resultaten gaan we daarvoor in 2017 realiseren?

De concretisering van deze vertaalt zich in een aantal projecten. Al deze projecten dragen op een manier bij aan het realiseren van het doel om te komen tot minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade. Het gaat om de volgende projecten:

Projecten	Huidig 2015	Streefwaarde			
		2016	2017	2018	2019
Dekkingsplan 2.0	Loopt		Gereed		
Paraatheid 2.0	Loopt		Gereed		
Doelgroep gerichte aanpak Brandveilig Leven	Loopt	Gereed			
Elektronische leeromgeving is geïmplementeerd	Nieuw	Gereed			

Dekkingsplan 2.0

prae peditas volo et lam ium qui cus most etum repersp ernatios velit voloris venia ea consequ aturenimus aut umquate doluptatem aut et repporum hilligenit que consentiis corro quunt verum vitatur aut andigen derundundae doluptatem enienis est il et ut quid quis custium que dolupta autas sent apidel et aut re verchit est dendam dolorum endebis sit enimustibea di debitorum nullora quae sunt elendio

Paraatheid 2.0

prae peditas volo et lam ium qui cus most etum repersp ernatios velit voloris venia ea consequ aturenimus aut umquate doluptatem aut et reprorum hilligenit que consentiis corro quunt verum vitatur aut andigen derundundae doluptatem enienis est il et ut quid quis custium que dolupta autas sent apidel et aut re verchit est dendam dolorum endebis sit enimustibea di debitorum nullora quae sunt elendio prae peditas volo et lam ium qui cus most etum repersp ernatios velit voloris venia ea consequ aturenimus aut umquate doluptatem aut et reprorum hilligenit que consentiis corro quunt verum vitatur

Doelgroep gerichte aanpak Brandveilig leven

prae peditas volo et lam ium qui cus most etum repersp ernatios velit voloris venia ea consequ aturenimus aut umquate doluptatem aut et reprorum hilligenit que consentiis corro quunt verum vitatur aut andigen derundundae doluptatem enienis est il et ut quid quis custium que dolupta autas sent apidel

Elektronische leeromgeving

prae peditas volo et lam ium qui cus most etum repersp ernatios velit voloris venia ea consequ aturenimus aut umquate doluptatem aut et reprorum hilligenit que consentiis corro quunt verum vitatur aut andigen derundundae doluptatem enienis est il et ut quid quis custium que dolupta autas sent apidel et aut re verchit est dendam dolorum endebis sit enimustibea di debitorum nullora quae sunt elendio prae peditas volo et lam ium qui cus most etum repersp ernatios velit voloris venia ea consequ

Uiteraard draagt ook het reguliere wettelijke takenpakket bij aan het realiseren van de doelen. De belangrijkste indicatoren die we binnen dit takenpakket willen realiseren, zijn de volgende:

Activiteiten	Huidig	Streefwaarde			
	2015	2016	2017	2018	2019
Terugdringen aantal ongewenste meldingen	97%	75%	60%	50%	30%
Adviseren conform vastgestelde werkwijze (van advisering t/m toezien op uitvoering hiervan door bevoegd gezag)	100%	100%	100%	100%	100%

Welke investering doen we in 2017?

De totale kosten voor dit programma bedragen ruim €31 miljoen. De onderbouwing van deze kosten is als volgt:

Beleidsproduct	Lasten	Baten	Eindtotaal
Programma Brandweer 2016	xx.xxx.xxx	x.xxx.xxx	x.xxx.xxx
Indexering materiële kosten	x.xxx.xxx	xxx.xxx	xxx.xxx
Efficiëntie vakbekwaamheid	xx.xxx		xx.xxx
Project Dekkingsplan 2.0 (Inc.)	x.xxx.xxx	x.xxx.xxx	
...			
...			
Programma Brandweer 2017	xx.xxx.xxx	x.xxx.xxx	x.xxx.xxx

OPLEGNOTITIE

Onderwerp	Benoeming accountant
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van het Algemeen Bestuur
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	T. van Bekkum
Auteur	G.A. Hoogendijk
Bijlagen	1. GEEN.
Vergaderdatum	13 januari 2016
Agendapunt	5
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	
OR/GO	☐ OR ☐ GO

Conceptbesluit

1. Deloitte Accountants tot huisaccountant voor de VRF te benoemen per 1 juli 2016 voor de controlejaren 2016-2019.

Inleiding

De benoeming van de huidige huisaccountant PWC verloopt na afloop van de jaarrekeningcontrole 2015. Op basis van een gedegen selectieproces – i.c. offerte beoordeling door brede ambtelijke delegatie en selectiegesprekken met ambtenaren en bestuurders – onder voorzitterschap van T. van Bekkum, is Deloitte Accountants als beste uit de bus gekomen.

Op basis van het door u vastgestelde proces en op basis van dit selectieresultaat is de voorlopige gunning op 8 december jl. bekend gemaakt. Na dit benoemingsbesluit door het AB kan de gunning definitief worden gemaakt en kan benoeming per 1 juli aanstaande plaatsvinden.

Beoogd effect

Op basis van de Controleverordening Veiligheidsregio Fryslân wordt de accountant door het AB benoemd.

Argumenten

1. Op basis van offertes en onderbouwing van de offertes in de selectiegesprekken kwam Deloitte Accountants als beste naar voren qua prijs/kwaliteitverhouding. Daarbij is onder meer gekeken naar de wijze waarop certificerende functie van de accountant wordt ingevuld bij de steeds scherper wordende standaarden voor accountantscontrole. Ook is met nadruk gekeken op welke wijze de accountantskantoren invulling geven aan de natuurlijke adviesfunctie.

Kanttekeningen/risico's

De mate waarin de VRF-organisatie 'in control' blijft en de mate waarin de accountant kan steunen op intern uitgevoerde controles is van invloed op uiteindelijke prijsstelling.

Financiële consequenties

De door Deloitte Accountants geoffreerde bedragen voor accountantscontrole en daaraan gerelateerde dienstverlening past binnen het beschikbare budget van € 45.000 incl. BTW.

Vervolgaanpak/uitvoering

Op basis van AB-besluitvorming wordt de voorlopige gunning op 20 januari a.s. omgezet in een definitieve gunning, waarna de formele benoeming op 1 juli a.s. ingaat.

Communicatie

Niet van toepassing.

Besluit:

- niet vastgesteld
- ongewijzigd vastgesteld
- gewijzigd vastgesteld als volgt:

Kopie naar auteur

**Paraaf
secretaris:**

O P L E G N O T I T I E I N F O R M E R E N D

Onderwerp	Concept kaderbrief 2017 - 2020
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van het Algemeen Bestuur
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Tjeerd van Bekkum
Auteur	Folkert Huisma
Bijlagen	1. Concept kaderbrief 2017 - 2020
Vergaderdatum	13 januari 2016
Agendapunt	7

Kennisnemen van

De concept kaderbrief 2017 - 2020

Inleiding

Na de vaststelling van de conceptkaderbrief in de vergadering van het dagelijks bestuur van 10 december 2015 is deze verzonden naar de gemeenteraden, met het verzoek een zienswijze in te dienen. Het dagelijks bestuur verzamelt de zienswijzen, en wijzigt op basis van die informatie eventueel de conceptkaderbrief. Deze conceptkaderbrief wordt, samen met de zienswijzen, ter vaststelling voorgelegd aan het algemeen bestuur op 17 maart 2016.

In de kaderbrief leest u welke ontwikkelingen invloed hebben op de realisatie of de financiering van de beleidsplannen. Het is aan het bestuur om een besluit te nemen hoe we het beste met deze ontwikkelingen om kunnen gaan. Daarvoor is het van belang dat bestuurders goed geïnformeerd zijn. Vandaar dat de conceptkaderbrief in deze vergadering ter informatie wordt gepresenteerd.

Kernboodschap

Voor de periode 2017 - 2020 is de vorming van de Landelijke Meldkamer Organisatie de meest in het oog springende ontwikkeling. Maar ook wijziging van wetgeving en de laatste open eindes van de regionalisering kunnen hun effect hebben op ons resultaat. In sommige gevallen is het onbekend of het risico zich voordoet. In andere gevallen weten we vrijwel zeker dat het impact heeft op de veiligheidsregio, maar niet in welke mate.

Door deze onzekerheid zijn de financiële gevolgen van de kaderbrief beperkt. Ten opzichte van de begroting van vorig jaar leidt alleen de structurele verlaging van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

Daarnaast vindt er een verschuiving binnen de begroting plaats van maatwerk naar basispakket. Een deel van de kosten van de maatwerktaken omgevingsrecht (WABO) bleek namelijk betrekking te hebben op reguliere activiteiten. In de vergadering van de bestuurscommissie veiligheid is dit rechtgetrokken en in de begroting verwerkt.

Consequenties

De kaderbrief is de basis voor de begroting 2017 – 2020.

Communicatie

Eind januari en begin februari organiseren wij vier instuifbijeenkomsten voor raadsleden. Hier ontvangen zij van de directie een nadere toelichting op de kaderbrief.

Op 6 januari vindt een bijeenkomst plaats voor gemeentelijke ambtenaren, waarin zij een toelichting krijgen op de kaderbrief.

Op 17 maart 2016 vindt de definitieve besluitvorming in het algemeen bestuur plaats.

Kaderbrief 2017-2020

Inleiding

De kracht van Veiligheidsregio Fryslân om op verschillende terreinen snel en kordaat te handelen, heeft zich de afgelopen jaren uitbetaald. De regionalisering van de brandweer heeft de meeste kinderziekten achter de rug, de organisatie van crisisbeheersing staat en de GGD handelt actief om zijn bijdrage te verhogen aan de uitdagingen waar gemeenten voor staan.

Daarmee is een beweging gestart die nog niet ten einde is. Deze daadkracht en energie wil de veiligheidsregio benutten om een organisatie neer te zetten die toekomstbestendig is, die past bij de wensen van gemeenten en burgers, zonder in te boeten op haar deskundigheid en professionaliteit. Een organisatie die van en voor gemeenten is, en samen met hen en ketenpartners streeft naar een zo hoog mogelijke bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân.

Deze ambitie is onder andere vastgelegd in de beleidsplannen. Deze zijn in de bestuurscommissies veiligheid en gezondheid van 15 maart 2015 vastgesteld, en geven koers voor de jaren 2015 tot en met 2018. Omdat we in een steeds sneller veranderende omgeving leven, bekijken we jaarlijks in welke mate dit beleid nog reëel is, en of er bijgestuurd dient te worden. In deze kaderbrief informeren wij het bestuur over ontwikkelingen die zich voor doen die invloed kunnen hebben op dit beleid.

Terugblik en korte samenvatting

Terugblik 2015/2016

Op 19 maart 2015 heeft het algemeen bestuur de kaderbrief 2016 – 2019 vastgesteld. De ingediende gemeentelijke zienswijzen leidden tot een aangepast besluit, waarbij we voortaan uitgaan van een scherpe scheiding tussen incidenteel en structureel en het jaarlijks afrekenen van het resultaat. Dit betekent dat de structurele effecten van zekere ontwikkelingen worden verwerkt in de begroting en dat jaarlijks, inclusief incidentele lasten/baten, wordt afgerekend met de gemeenten.

De achtmaandsprognose 2015, in november schriftelijk aan u voorgelegd, laat zien dat de gemeenten over 2015 een terugbetaling op de gemeentelijke bijdrage kunnen verwachten. Voor 2016 voorzien wij, buiten de begroting, een incidentele last van circa € 1 miljoen, vooral veroorzaakt door het individueel keuzebudget als uitvloeisel van landelijk gemaakte cao-afspraken. Deze afspraken maken het nodig eind 2016 7 maanden extra vakantiegeld te reserveren. Tijdens het AB ter vaststelling van de jaarrekening 2015 en de begroting 2017-2010 informeren wij u met de viermaands rapportage over de mogelijkheden de reservering op te vangen binnen de exploitatie.

Korte samenvatting 2017 – 2020

In aanvulling op de vorige kaderbrief is de landelijke ontwikkeling van een nieuwe verdeelsleutel voor de BDuR over de veiligheidsregio's inmiddels afgerond. De rijksbijdrage is daardoor voor onze regio met ingang van 2017 € 250.000 lager dan geraamd, tegen een eerder verwacht tekort van € 390.000. De overige landelijke ontwikkelingen kunnen op dit moment nog niet met voldoende zekerheid worden gedeuid voor financiële verwerking in de meerjarenraming. Binnen de Bestuurscommissie Veiligheid heeft besluitvorming plaatsgevonden over de toerekening van de taken in het kader van de WABO. Dit besluit leidt tot een jaarlijkse uitzetting van de gemeentelijke bijdragen met € 567.000 met ingang van 2017.

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen

Op dit moment zijn er diverse ontwikkelingen benoemd die mogelijk leiden tot een bijstelling van het vastgesteld beleid, inclusief de eerder beschreven risico's in de achtmaands rapportage van 2015. Deze worden hieronder uiteengezet.

Gezondheid

3^e tranche WPG

Onderdeel van de wijziging is de verandering van de financiering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP). De middelen voor de uitvoering van het RVP worden wellicht overgeheveld naar het gemeentefonds. Momenteel loopt er een onderzoek bij gemeenten om de financiële consequenties in beeld te brengen. De bestuurscommissie Gezondheid wordt hierover in 2016 geïnformeerd.

Omgevingswet:

De wijziging van de omgevingswet heeft mogelijk gevolgen voor de beleidsadvisering door de GGD (meer vraag van gemeenten). Een verplichting om advies te vragen bij de GGD komt er nog niet. In 2016 wordt de bestuurscommissie Gezondheid voorgesteld hoe hier mee om te gaan.

Technische hygiënezorg:

In 2017 verandert het toezichtkader voor de kinderopvang. De inhoud van de inspecties veranderen, maar blijft wel bij de GGD. Wat de impact is van dit gewijzigde kader op de dienstverlening onderzoeken we in 2016. Dit leidt tot een bestuurlijk voorstel over de wijze waarop de GGD het nieuwe toezicht gaat implementeren en uitvoeren (inclusief financiële consequenties).

Arrestantenzorg:

Gelet op het aflopen van onze overeenkomst volgt in 2017 opnieuw een aanbesteding, met mogelijke gevolgen voor de tariefstelling. Deze ontwikkeling kan gevolgen hebben voor de begroting van de totale taak forensische geneeskunde.

Veiligheid

Toename in uitstroom vrijwilligers door vergrijzing

Analyse van het personeelsbestand van het vrijwillig repressief personeel heeft aangetoond dat de komende jaren een toename in uitstroom plaatsvindt. De oorzaak hiervan ligt in de vergrijzing van het personeel, waarvan een groot deel de gemiddelde uitstroomleeftijd van 55 jaar zal passeren.

De analyse impliceert een sterke toename in werving en repressieve opleidingen om de paraatheid van de eenheden voldoende op peil te houden. Begin 2016 wordt de analyse verder uitgewerkt om de impact hiervan op de organisatie nader te duiden.

Voortgang Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)

Formeel is het nog steeds de bedoeling de meldkamers van ambulancezorg, brandweer en politie per 1 januari 2017 onder te brengen in een landelijke organisatie. Advisering over taakafbakening (tussen LMO en parate diensten) en kwaliteitseisen met betrekking tot brandweer en multidisciplinair optreden ligt voor in de bijeenkomst van het Veiligheidsberaad van december 2015. Ambtelijk overleg over de financiële overdracht is inmiddels ook gestart. Dit laatste overleg moet leiden tot duidelijkheid over de financiële consequenties voor de gemeenten in de meicirculaire gemeentefonds van 2016. De intentie is eventuele herverdelingseffecten voor gemeenten gedurende een periode van 5 jaar te compenseren via de rijksbijdrage (BDUR) aan de veiligheidsregio's. De VRF zet vraagtekens bij de haalbaarheid van de landelijke organisatie per 1 januari 2017 en daarmee aan de haalbaarheid van bovenstaande procesgang.

Doorontwikkeling Veiligheidsberaad (VB)/Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)

In de vergadering van het Veiligheidsberaad van december 2015 ligt ook voor de doorontwikkeling VB/IFV. In een reactie op de voorstellen heeft onze regio vooral gepleit voor een integrale landelijke koepel, van en voor de veiligheidsregio's. Een koepel die op basis van onderliggende plannen en begrotingen een beroep kan doen op de beperkte middelen van de veiligheidsregio's.

De voorstellen die aan de orde zijn gaan (echter) uit van sterke, vrij zelfstandige kolommen en een (extra) financiering van het veiligheidsberaad uit het landelijk budget voor de rijksbijdrage (BDUR) aan de veiligheidsregio. Dit laatste zou betekenen dat de in onze begroting geraamde BDUR-bijdrage met ingang van 2016 geschat € 50.000 lager uitkomt dan nu is voorzien.

Nieuwe wetgeving Rembrand en Wvr

Het Algemeen Bestuur van de VRF heeft op 27 maart 2013 het dekkingsplan 1.0 vastgesteld. Het bestuur heeft vastgesteld dat bij 82% van de gebouwen in Fryslân de opkomsttijd uit het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) wordt overschreden. Overschrijding van de normtijd, tot de maximale opkomsttijd van 18 minuten, is toegestaan, mits deze gemotiveerd wordt. Het bestuur heeft voor de overschrijding van opkomsttijden nog geen motivatie vastgesteld en heeft het opstellen van de motivatie betrokken bij de geplande doorontwikkeling van het dekkingsplan 1.0. Het bestuur heeft besloten de resultaten van het onderzoek RemBrand te betrekken bij de doorontwikkeling. Echter, voor toepassing van de normen uit RemBrand is het noodzakelijk dat de Wet veiligheidsregio's aangepast wordt. De verwachting is dat dit pas over drie tot vier jaar gebeurt. Dit betekent dat de VRF op dit moment geen motivering heeft voor de overschrijding van de normtijden en hiermee afwijkt van het Bvr. Het bestuur is hierop aanspreekbaar en loopt hierdoor risico. Het project dekkingsplan 2.0 geeft invulling aan het opstellen van een motivatie. In november 2016 wordt de motivatie voor besluitvorming voorgelegd aan de Bestuurscommissie Veiligheid.

Meerjareninvesteringsplan en tekort op kapitaallasten

In 2014 is vastgesteld dat bij ongewijzigd beleid er op termijn een tekort van 1,3 miljoen euro ontstaat op de kapitaallasten betreffende huisvesting en materieel van Brandweer Fryslân. Dit tekort is grotendeels ontstaan door de niet geïndexeerde overname bij de regionalisering.

Brandweer Fryslân heeft de afgelopen periode een compleet meerjareninvesteringsplan opgesteld. Hieruit blijkt dat er in 2018 voor het eerst een tekort dreigt in het investeringsprogramma. Binnen het project dekkingsplan 2.0, dat in januari 2016 van start gaat, zijn materieel en kazernes naast de repressieve organisatie dé onderwerpen van gesprek. In dit gesprek met het bestuur over hoe de repressieve dekking in Fryslân te organiseren, moeten vanuit veiligheid, kwaliteit, efficiency en effectiviteit inhoudelijke en financiële afwegingen gemaakt worden. Vanzelfsprekend wordt aanvullend gekeken naar afschrijvingstermijnen en de spreiding van aanschaf / nieuwbouw.

Claim financiering reddingsbrigade

In een brief van 10 juni 2015 heeft de minister de voorzitters veiligheidsregio's en de voorzitter van het Veiligheidsberaad gevraagd om een standpunt in te nemen over de positionering en financiering van de Reddingsbrigade binnen de Veiligheidsregio's na 2016. Op 13 juli 2015 heeft het Veiligheidsberaad in een schriftelijke reactie laten weten dat zowel het Veiligheidsberaad als het IFV geen gevolg kunnen geven aan het financieringsverzoek. Ook onze regio heeft in een reactie laten weten dat er op dit moment onvoldoende reden is om de Reddingsbrigade als primaire partner onder de vleugels van de Veiligheidsregio te brengen en er vooralsnog geen vervolg kan worden gegeven aan het financieringsverzoek. Landelijke druk kan ertoe leiden dat dit standpunt in de toekomst wordt herzien. Het mogelijke effect is geschat op € 30.000.

Invulling rol Calamiteiten Coördinator (CaCo)

Er is op de Meldkamer Noord-Nederland (MkNN) gestart met een ontwikkelrichting voor de Calamiteiten Coördinator (CaCo) nieuwe stijl. Aanleiding voor de ontwikkelrichting was onduidelijkheid over de rol CaCo en de beschikbaarheid van de CaCo's, op de korte en iets langere termijn. Hierdoor ontstond de noodzaak om de rol van de CaCo door te ontwikkelen. De rol van CaCo wordt op dit moment door alle disciplines als neventaak vervuld. De nieuwe invulling behelst een invulling van de functie als CaCo. Er volgt medio 2016 een implementatietraject van de doorontwikkeling. Indien de invulling via de veiligheidsregio's plaats gaat vinden, zijn de hiermee gemoeide kosten naar schatting €50.000.

Organisatie en bedrijfsvoering

Wet kwaliteit, klachten, geschillen zorg

Na een zeer lange vaststellingsprocedure is begin november 2015 de Wet kwaliteit, klachten, geschillen zorg (Wkkgz) gepubliceerd. Naar verwachting treedt de wet in werking per 1 januari 2016. De wet is ook van toepassing op de GGD. Onder andere is in de wet opgenomen de aanwijzing van onafhankelijke klachtenfunctionarissen ten behoeve van de klager en de aansluiting bij een erkende geschilleninstantie. Deze brengt een bindend advies uit over de gedragingen richting de cliënt en is bevoegd een schadevergoeding tot in ieder geval € 25.000 toe te kennen. Ook kwaliteitseisen maken uiteraard deel uit van de wet. De implicaties van de nieuwe regelgeving worden op korte termijn nader geïnventariseerd en vervolgens voorgelegd aan de Bestuurscommissie Gezondheid.

Evaluatie gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân

Naar aanleiding van de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is aan een extern bureau opdracht verstrekt de effectiviteit van de huidige gemeenschappelijke regeling te evalueren. De rapportage wordt begin 2016 voorgelegd aan het algemeen bestuur en de bestuurscommissies.

Bedrijfsvoering 3.0

Het bestuur heeft begin 2015 extra middelen beschikbaar gesteld om de bedrijfsvoering te versterken en te optimaliseren. Dit onder andere gebaseerd op een onderzoek van Berenschot, waarbij de focus lag op versterking van P&O en Financiën. Daar waar de nood het hoogst was, zijn tijdelijk extra mensen aangenomen. Dit doet een beroep op bijna de helft van de in 2016 beschikbare middelen, de andere helft wordt projectmatig ingezet om via vooral efficiëntie van processen en systemen een structurele uitzetting van middelen te voorkomen. Ook zijn middelen vrij gemaakt om beleid op het gebied van concern control verder te ontwikkelen.

Herzien financiële verordening

Maart 2016 kan het algemeen bestuur een gewijzigde financiële verordening tegemoet zien. Doelstelling van de nieuwe verordening is een hogere doelmatigheid van administratieve processen en hogere informatiewaarde voor de begroting en jaarverslag.

Onroerende zaakbelasting

Bij de regionalisering van de brandweer was geen rekening gehouden met de door de Friese gemeenten op te leggen aanslagen voor onroerende zaakbelasting inzake de eigendomskazernes. Deze verhoging is structureel opgevangen binnen het huisvestingsbudget, en wordt daarom vanaf nu niet meer benoemd in de P&C-stukken.

Ontwikkelingen financieel kader

Huidig financieel kader

Het op dit moment geldende financiële kader is vastgelegd in de kaderbrief 2016-2019 en vervolgens doorvertaald in de meerjarenbegroting 2016-2019. De totale gemeentelijke bijdrage is meerjarig als volgt (x € 1.000):

2016	2017	2018	2019
53.141	53.642	54.172	54.702

De totale begroting van de Veiligheidsregio is hoger dan alleen de bijdragen van de gemeenten. Voor 2017 ziet de totale begroting er als volgt uit:

Totale lasten	€ 66.832
Rijksbijdrage BDUR	€ 7.900 -/-
Opbrengst maatwerk en diensten derden	€ 5.290 -/-
Gemeentelijke bijdrage (zie tabel hierboven)	€ 53.642

Hieronder volgt een toelichting op de structurele, financiële ontwikkelingen.

Indexering materiële kosten

De indexering voor materiële kosten is op basis van artikel 5a van de financiële verordening gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) over de maand februari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Met andere woorden, in februari 2016 is de precieze indexering voor materiële kosten bekend voor 2017. Meerjarig was al uitgegaan van een gemiddelde stijging van 1% per jaar. De verwachting is dat het CPI in februari 2016 hier niet significant van af zal wijken.

Indexering loonkosten

In de begroting 2016 is via een inhaalslag het effect van de in augustus 2014 vastgestelde cao verwerkt. Deze cao heeft een geldigheidsduur tot en met 31 december 2015. Meerjarig is aangesloten bij de norm zoals deze destijds werd gehanteerd door de rijksoverheid: gemiddeld 1,25% per jaar. De werkelijke ontwikkeling van de loonsom is nog onzeker, en is afhankelijk van de uitkomsten van de cao-onderhandelingen en de definitieve premies van het ABP over 2016 en volgende jaren.

Reeds genomen besluit met een structureel effect op de bijdrage

De ervaring leerde dat de doorrekening van de kosten van de maatwerktaken omgevingsrecht (WABO) hoger was dan de werkelijke inzet. Een fors deel van de inspanningen die geschaard werden onder de maatwerktaken bleek betrekking te hebben op reguliere activiteiten en golden daarmee voor alle gemeenten. Samengevat, 18 gemeenten betaalden voor taken die op alle gemeenten betrekking hadden. Dit is in de vergadering van de bestuurscommissie veiligheid van 8 oktober 2015 rechtgetrokken, waardoor de bijdrage van alle gemeenten nu recht doet aan de afgenomen taken.

Autonome, externe ontwikkeling met een structureel effect

Effecten groot onderhoud BDuR

In 2015 is de verdeelsystematiek van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding onderzocht, tegelijkertijd met het onderzoek naar het cluster OOV in het gemeentefonds. De uitkomst is dat de veiligheidsregio met ingang van 2017 uit deze uitkering structureel € 250.000 per jaar minder ontvangt.

Financieel kader 2017 – 2020

Het bovenstaande leidt tot de volgende structurele gemeentelijke bijdrage, aangesloten op 2016:

Kader 2017-2020	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Huidige gemeentelijke bijdrage (kader 2016)</i>	53.141	53.642	54.172	54.702	55.232
Correctie WABO versus basistaken risicobeheersing	0	567	567	567	567
Nieuwe cao	0	0	0	0	0
Indexatie materiele kosten a x%	0	0	0	0	0
Groot onderhoud BDUR	0	250	250	250	250
<i>Nieuwe gemeentelijke bijdrage</i>	53.141	54.459	54.989	55.519	56.049
Procentuele ontwikkeling*	0,00%	1,52%	1,51%	1,49%	1,48%

* In de tabel is de procentuele stijging weergegeven van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van het huidige kader. Voor 18 gemeenten echter geldt dat de werkelijke stijging bij de Veiligheidsregio wegvalt tegen de eerdere maatwerkkosten van de WABO.